

DEN HELIGE MIKAELS DAG

MICHAELIS ARCHANGELI

III Årg Högm: Mark. 9: 33-50. Predikan av Ingemar Andersson (LFS)

ÄNGLARNA

En av kyrkoårets högtidsdagar – den helige Mikael's dag – är tillägnad änglarna och barnen. Texterna talar om storhet och ringhet, om barnen och Guds rike, om barnens änglar – och varnar allvarligt för frestelser och förförelser.

Änglarna är heliga andeväsen. De är Guds budbärare och står i hans tjänst, redo att utföra Guds befallningar (Psalt. 103:20).

Två änglar nämns vid namn i Bibeln, Mikael och Gabriel, och de intar en särställning. Ängeln Mikael, som den här dagen har fått namn efter, kallas i Daniels bok för ”den store fursten”. I episteltexten läser vi om hur han anför andra änglar i striden mot djävulen. Han kallas i Judas brev för ärkeängel.

Ängeln Gabriel presenterar sig själv som ”jag är Gabriel som står inför Gud” (Luk. 1:19). Gabriel är Guds särskilda sändebud till människorna vid stora och viktiga händelser. Han uppenbarade sig för Daniel och uttydde hans uppenbarelser. Han kom med budet till Sakarias om Johannes döparens födelse, och det var ängeln Gabriel som kom till Maria och Josef med budskapet om Jesu födelse.

BARNENS ÄNGLAR

Men det finns fler änglar som intar en särställning i änglavärlden. Det är barnens änglar.

I Österns länder fick ingen komma inför konungen utan att vara kallad. Endast de högst uppsatta i riket, kungens närmaste män, fick se hans ansikte eller komma inför honom, för andra var det liktydigt med döden att okallad komma inför kungen. Ester, drottningen som det berättas om i Esters bok, satte sitt eget liv på spel genom att okallad träda fram inför kungen då hon ville rädda sitt folk från utrotning (Ester 4: 11).

Jesu ord i dagens evangelietext om barnens änglar får med detta som bakgrund en särskild innebörd. *”Deras änglar i himlen ser alltid min himmelske Faders ansikte.”* De står inför Gud. De hör till de förnämsta änglarna och de har direkt tillträde till den Högste, och de vakar noga över dem som är störst i himmelriket - Herrens små, de som tror på Honom.

STORHET OCH RINGHET

Jesu lärjungar hade andra uppfattningar om storhet och ringhet än Jesus. Medan de vandrade genom Galiléen talade Jesus med dem om sitt nära förestående lidande och sin död. Men av detta fattade lärjungarna ingenting och de vågade heller inte fråga honom vad han menade. Det var andra ting än Jesu lidande och död som upptog deras sinnen.

Några av dem, Petrus, Jakob och Johannes, hade nyligen fått vara med Jesus på förklaringsberget och haft en riktig himlastund här på jorden. De hade sett Jesus i hans härlighet, sett Mose och Elia samtala med honom, och de hade hört Guds röst tala om den älskade Sonen.

De andra lärjungarna hade gjort andra erfarenheter nedanför berget. En far hade kommit till dem med sin pojke som var besatt av en ond ande. Han hade bett lärjungarna om hjälp, men de hade skändligen misslyckats, och skälet, säger Jesus sedan han befriat pojken från hans olycka, var att de hade så lite tro. Så vandrar de vidare, men stämningen i lärjungaflocken är inte den bästa. När de kommer fram till Kapernaum frågar Jesus dem vad de hade samtalat med varandra om på vägen. Men de vill inte ut med språket: *De teg, eftersom de på vägen hade talat med varandra om vem som var störst.*

Jesus visste vad de gått och diskuterat sinsemellan. Han sätter sig ner, kallar lärjungarna till sig och undervisar dem om rangordningen i Guds rike. Där gäller en annan ordning än här i världen:

Ni vet att folkens ledare uppträder som herrar över sina folk och att deras stormän använder sin makt över dem. Men så skall det inte vara bland er. Nej, den som vill vara störst bland er skall vara de andras tjänare, och den som vill vara främst bland er skall vara de andras slav. (Matt. 20:25f.)

Så undervisar Jesus vid ett annat tillfälle när frågan om rangordning kommer på tal. Och i dagens text säger Jesus:

Om någon vill vara den förste skall han vara den siste av alla och allas tjänare.

Sådan är ordningen i Guds rike och så skall det vara bland de kristna: *Var inte självupptagna och stolta. Var i stället ödmjuka och sätt andra högre än er själva. Se inte på ert eget bästa utan tänk på andras. Var så till sinnes som Kristus Jesus var (Fil. 2: 3f.).* Han kom ju till jorden, inte för att bli betjänad, utan för att tjäna och ge sitt liv till lösen för många. Han behöll inte äreplatsen i Härlighetens rike utan ödmjukade sig själv och blev lydig intill döden, ja, intill döden på korset.

Om någon vill vara den förste skall han vara den siste av alla och allas tjänare.

HIMMELSKA GÄSTER

Jesus ställer ett litet barn mitt i lärjungaflocken. Han tar det i sin famn och förklarar: *Den som tar emot ett sådant barn i mitt namn, han tar emot mig. Och den som tar emot mig, han tar inte bara emot mig utan honom som har sänt mig.*

I Hebréerbrevet 13 uppmanas vi att visa gästfrihet, och där sägs att en del därigenom har fått änglar till gäster.

Här är något ännu mycket större. Vilken glädje i ett hem och vilken välsignelse i en församling att få ta emot ett barn i Jesu namn och med detta de högsta himmelska gäster!

Och vilken fattigdom, vilken olycka där omvända förhållandet råder! Där man förmenar våra små deras största mänskliga rättighet – att få bli burna till Jesus och i det heliga dopet bli lagda i hans famn, bli medborgare i Guds rike – där har man också stängt dörren för ett hembesök från den himmelska härligheten.

Man kunde ha fått syndares Frälsare som gäst i sitt hem. Men han, som är alla konungars Konung och alla herrars Herre, mötte en stängd dörr.

Men barnens änglar, de som alltid ser den himmelske Faderns ansikte, de såg vad som skedde, och till den Högstes tron gick bud om förförelse och hinder för de små att komma till Guds rike.

HERRENS ÖGONSTENAR

I den kristna församlingen skall barnen vårdas som Herrens ögonstenar. Det har den största betydelse för församlingens liv och välgång att barnen får undervisning i den tro de har blivit döpta till. De skall ha rum i kyrkan och gudstjänsten och de skall få undervisning anpassad för dem. Då stiger lovsången upp till himlens tron och Guds änglar fröjdar sig inför Guds ansikte.

I Psalt. 8: 3 läser vi: *Av barns och spädbarns mun har du upprättat en makt för dina ovänners skull till att förgöra fiende och hämnare.*

När barnen en gång i templet lovsjöng Jesus med Hosianna-rop, blev översteprästerna upprörda och frågade honom: *Hör du vad de säger?*

Och Jesus svarar med att citera den 8:e psalmen på ett sätt som förklarar hur Gud berett sig makt över fienden genom barnens sång: *Har ni aldrig läst: Ur barns och spädbarns mun låter du en lovsång stiga upp till dig?* Där barnen får lära sig att lovsjunga Jesus, där får själafienden det trångt. Inför barnatron, den tro som ingen egen kraft och förmåga har, men som barnsligt enkelt lägger omsorg och förtröstan på Frälsaren, inför den tron måste satan vika. Den är en Guds makt till att driva fienden på flykten.

Men där man hindrar barnen från att komma till Jesus, där man inte lär de små att lovprisa den store Barnavännen utan barnasången tystnar, där dessa små som tror på Jesus blir förledda och förförda, där hörs snart en annan sång än barnens lovsånger.

När fariséerna en annan gång ville tysta lärjungarnas lovsångsrop, säger Jesus: *Jag säger er, att om de tiger, kommer stenarna att ropa.* Och där barnens sång till Jesus tystnar, där ljuder snart kvarnstenarnas rop efter förförarnas halsar: *Den som förleder en av dessa små som tror på mig, för honom är det bättre att en kvarnsten läggs om hans hals och han kastas i havet.*

VARNING FÖR FÖRFÖRELSE!

Allvarligt varnar Jesus för allt som vill locka och dra oss bort från Herren: *Om din hand förleder dig till synd, så hugg av den! Det är bättre för dig att gå in i livet stympad än att ha båda händerna i behåll och komma till Gebenna, till elden som aldrig släcks.*

Och samma sak gäller om foten och ögat, säger Jesus – hugg av, riv ut, det är bättre att gå in i livet halt och enögd, än att hamna i förtappelsen, ”där deras mask inte dör och där elden inte släcks”.

Akta dig för förförelsen! Du kan komma bort från Jesus och gå evigt förlorad. Falsk lära och falsk gemenskap leder vilse. Din onda natur har begär till synden i alla dess former. Och själafienden har gillrat sina snaror längs livsvägen på sådana ställen där du lättast skall sticka din fot i dem. Låna inte öga, öra, hand eller fot åt synden. Den kan fånga dig och störta dig i fördärvet.

Mången menar att det att vara en kristen, det är att vara enögd, det är att vara handikappad och inskränkt, utan förmåga att njuta av livets glädjeämnen. Men det är en felsyn och en vrånbild av livet som kristen. Så vill djävulen gärna beskriva det. Men att vara kristen, det är att äga himmelrikets skatter, att vara lycklig i ordets rätta bemärkelse. Det är att känna den tröst och glädje som kan överflöda mitt i nöden (2 Kor. 7: 4). Det är att ha frid i samvetet. Det är att ha mål och mening med livet. Och det är att vara fri, fri från syndens slaveri, fri från lagens tunga ok, fri att vandra Herrens vägar och fri att tjäna Herren och mina medmänniskor. Det kristna livets glädjeämnen är av annan kvalitet än världens.

Och om allt som vill röva denna rikedom ifrån dig, säger Jesus: Hugg av, riv ut, kasta bort. Hur kärt det än är dig, hur nödvändigt det än syns – blir det dig till förförelse, så gör dig fort fri. Fly allt som syns ont. Håll dig nära Frälsaren och hans ord. Där är det tryggt och säkert.

Och sök dig till sådana vänner som vill vandra samma väg som du. Ha din andliga uppbyggelse och gemenskap i sådana sammanhang där ett klart och rent Guds ord predikas och de heliga sakramenten förvaltas i enlighet med Kristi ord och instiftelse. Men ta dig tillvara för sådant sällskap som drar åt fel håll eller sådan andlighet som inte har Kristus och hans kors i centrum.

Ty var och en skall saltas med eld. Salt är bra, men om saltet förlorar sin sälta, hur skall ni då få det salt igen? Ha salt i er och håll fred med varandra! Så avslutas vår text.

Ingen undgår prövningar och frestelser. Men under Guds hand blir sådant till en eld som luttrar och stärker, så att lärjungen befästes i tron och blir ett jordens salt och ett världens ljus. Det är inte en tro som anpassar sig efter den rådande opinionen, som känner av vad som är gångbart i dagens samhälle, utan den är ett salt, som nog kan svida illa, men som också skyddar från förruttnelse, som bevarar och håller det andliga livet friskt och sunt.

Gläd er därför, om ni nu en kort tid måste utstå prövningar av olika slag. Äktheten i er tro är långt värdefullare än guld som är förgängligt, fastän det håller provet i eld, och den tron skall visa sig bli till lov, pris och ära, när Jesus Kristus uppenbarar sig (1 Petr. 1:6f).

Johannes nämner i vår text om en man som drev ut onda andar i Jesu namn och att lärjungarna försökte hindra honom eftersom han inte hörde till deras lilla flock. Det skulle de inte ha gjort, säger Jesus. Den som gör kraftgärningar i Jesu namn är inte mot utan för oss.

Det finns vänner och medarbetare till Jesus också utanför våra kretsar, ja, runt om i vår värld. Alla, som i sanning älskar Jesu namn, är våra bröder och systrar i tron, medlemmar i den ena, heliga och allmänliga kyrka, som vi i vår trosbekännelse bekänner oss till.

Och likaväl som man skall hålla gränsen klar mellan sanning och villfarelse och inte ha gemenskap med dem som inte står på Ordets grund, lika väl är det såväl en plikt som ett välsignat uppdrag för kristna att på Ordets grund söka enhet och gemenskap med dem som undfått en lika dyrbar tro som vi.

Jesus såg på dem som satt omkring honom och sade: Här ser ni min mor och mina bröder! Den som gör Guds vilja är min bror och min syster och min mor (Mark. 3: 34).

Herren känner de sina, såväl barn som vuxna, i Guds stora familj. Må Han också må ge oss nåd att känna igen och hälsa dem som bekänner sig till Bibelns Kristus som bröder och systrar i tron.

Den som tar emot ett barn i Jesu namn, tar emot Herren själv. Och ingen som på ett eller annat sätt bevisar en människa kärlek för att hon är en kristen skall bli olönad, om det så gäller bara en bägare vatten. *Den som räcker er en bägare vatten att dricka därför att ni tillhör Kristus - amen säger jag er: Han skall inte gå miste om sin lön. Amen.*